

DUB LETNÍ (QUERCUS ROBUR)

Tohle není strom pro jednu generaci. Mohutný stoletý dub na vašem pozemku je svědectvím dlouhodobé péče o hospodářství, úcty k historii a tradici. S věkem získává na mohutnosti, kráse a úctyhodnosti. Duby nejsou napadány jmelím.

K čemu jsou duby dobré

1. Vyznačují hranici pozemků.
2. Ochraňují okolí proti slunci, dešti, větru.
3. Jsou zdrojem žaludů – potravy pro zvěř.
4. Zpevňují půdu svými kořeny.
5. Poskytují útočiště hmyzu, ptákům i drobným obratlovcům.

Jak o duby pečovat

1. Respektujte životní prostor stromu. Ořezávejte pouze suché větve, pokud je to nutné.
2. Chraňte jeho kořeny – ty strom živí a drží v zemi. Parkovat ve stínu pod korunou stromu je příjemné. Poškozujete tím ale kořenový prostor stromu, stejně jako rozoráváním půdy příliš blízko kmene.
3. Sázejte nové duby. K výsadbě jsou nejvhodnější odrostky vysoké 0,5–1 m. Nezapomeňte na opěrné kůly, ochranu proti okusu a zalévání. Můžete zkusit i výsev žaludů!

TOPOL ČERNÝ (POPULUS NIGRA)

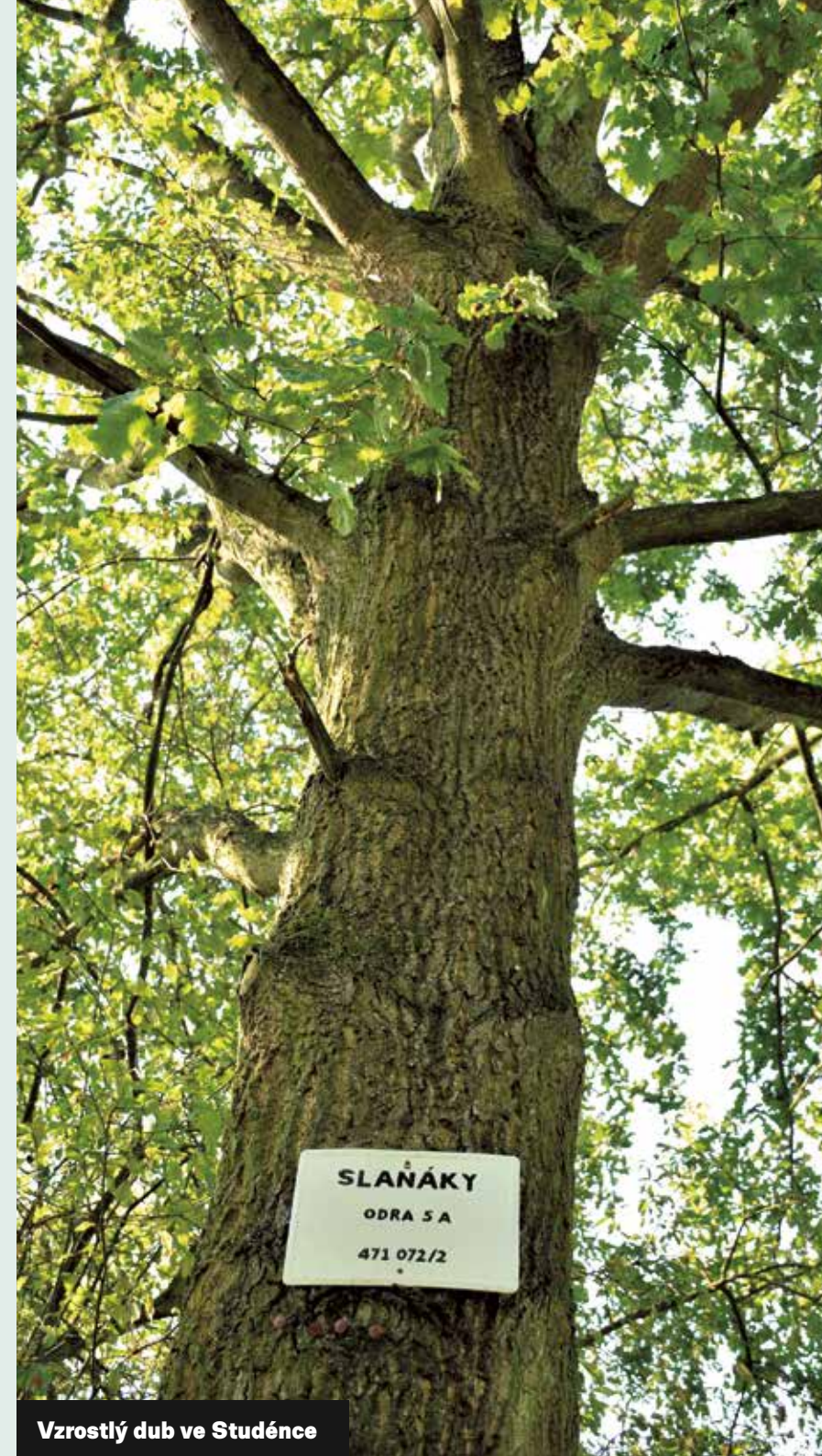
Je to původní dřevina našich říčních niv. V Poodří jej poznáte velmi snadno. Na rozdíl od nepůvodních druhů topolů nemá jmelí. I když nepatří mezi dlouhověké dřeviny, v dospělosti je to krásný mohutný strom. Znáte památný topol černý u Odry?

K čemu jsou topoly dobré

1. Je to doporučená dřevina do remízků.
2. Vzrostlé topoly patří do lužní krajiny a mají svůj význam pro zachování její pestrosti.
3. Rychle rostou a vysázíte-li topoly jako větrolamy, budou funkční o 20–30 let dříve než jiné stromy.
4. Měkké dřevo je vhodné třeba pro výrobu průmyslových palet.

Jak o topoly pečovat

Topol nevyžaduje žádnou zvláštní péči. Vysadte je tam, kde dosáhnou na spodní vodu a zabezpečte je proti okusu. Bobr i srnec najdou dostatek potravy jinde.

Vzrostlý dub ve Studénce

HOSPODAŘÍME SPOLEČNĚ S PŘÍRODOU

Vyvarujte se při hospodaření na svých pozemcích činností, které přírodě nepomáhají a jsou v rozporu se zákonem:

- 🐿️ poškozování vzrostlých stromů (zbytečně velké řezné rány)
- 🐿️ jednostranné ořezy větví u dubů
- 🐿️ hlavacení vzrostlých průběžně větvených vrb
- 🐿️ rozorávání kořenového prostoru stromů
- 🐿️ olamování velkých větví zemědělskými mechanismy
- 🐿️ přenášení a usmrcování hmyzu (i larev)
- 🐿️ poškozování dutin a hnízd
- 🐿️ vyrušování hnízdicích ptáků a ukrytých netopýrů

Buďte ohleduplní a zejména při nálezů velkých larev, brouků, netopýrů nebo obsazeného hnízda přerušte činnost a poradte se:

Záchránná stanice Bartošovice: 602 271 836
Správa CHKO Poodří: 596 133 673, 596 133 674

Chceme vás nadchnout pro hospodaření se stromy na hodně dlouhou dobu. U mnohých se nám to už podařilo. Jsme vám za to vděční a budeme s vámi rádi spolupracovat i v dalších letech.

Fotografie:

Arnika – Centrum pro podporu občanů a ZO ČSOP Studénka

Společná výsadba stromů u Kunína

POMÁHEJTE KRAJINĚ S NÁMI!

Podpořte naše aktivity podle svých možností a pomozte nám zajistit kvalitní sazenice, opěrné kůly a ochranu stromků před okusem.

Darujte jakoukoliv částku převodem na účet 260 175 4878/2010 nebo prostřednictvím našeho webu www.poodrizije.cz

Potřebujete poradit?

Ozvěte se RNDr. Marcela Klemensové na marcela.klemensova@arnika.org

www.poodrizije.cz

Ministerstvo životního prostředí

Projekt Ochrana páchníka hnědého v EVL Poodří (LIFE 17 NAT/CZ/000463) je spolufinancován z programu LIFE Evropské unie a Ministerstvem životního prostředí ČR. Autor: Arnika – Centrum pro podporu občanů, 2020. Poskytovatelé dotace nejsou odpovědní za obsah materiálu. Uvedené informace vyjadřují názor autora.

Společná výsadba stromořadí v Hladkých Živicích

Páchník doporučuje:
sázejte stromy!

JAK HOSPODAŘIT SE STROMY
(NEJEN) V POODŘÍ

HOSPODÁŘI, STAROSTO, ČLOVĚČE!

Náš život je rychlý a plný změn. Selských gruntů, které se dědily po generace, už moc nenajdete, a dřevem dnes topí málokdo. Na krajinu a hospodaření v ní se díváme jinak. Máme nové technologie, nové životní hodnoty, nové hrozby. Stále ale chceme žít ve zdravé a hezké krajině a mít z hospodaření užitek. Dejme to dohromady a dopřejme krajině něco, co zvýší její kvalitu i kvalitu našeho života. Takovým nedoceneným kapitálem jsou stromy.

Sázejte stromy a pečujte o ně!

Stromy pro Poodří jsou naše původní dřeviny odolné proti jmelí. Hospodářům přinášejí užitek. Vytvářejí dutiny a úkryty pro brouka páchníka a desítky dalších živočichů. Jsou krásné.

K ČEMU NÁM JSOU STROMY?

Stromy mezi poli a kolem cest jsou důležitou součástí zelené infrastruktury v zemědělské krajině. Zachování dřevin v dobrém stavu by mělo být závazkem a nutností.

Zelená infrastruktura – co to je

Zelenou infrastrukturu si představte jako síť, která v intenzivně využívané krajině vytváří podmínky pro dlouhodobé přežití živočichů i původních rostlinných druhů. Propojuje stávající přírodní oblasti a umožňuje zachovat krajinu zdravou tak, aby mohla lidem dále poskytovat cenné služby, jakými jsou například čisté ovzduší, pitná voda a zmírňování nepříznivých dopadů změny klimatu. Investování do zelené infrastruktury dává z hospodářského hlediska smysl a je to z hlediska nákladů mnohem efektivnější, než kdyby bylo nutno tyto ztracené služby nahrazovat mnohem nákladnějšími, člověkem vytvořenými technologickými řešeními.

Stromy v krajině nám přinášejí užitek. Jinak řečeno, poskytují nám ekosystémové služby, které bychom bez stromů nemohli využívat. Kterou z nich byste postrádali vy?

a) zásobovací

- 🐜 potravina pro lidi, zvěř a hmyz (ovoce, ořechy, nektar)
- 🌲 suroviny (dřevo)
- 🌿 léčiva (lipový květ)

b) regulační

- 🌿 zlepšují mikroklima (vlhkost, teplota, proudění větru)
- 🌿 vytvářejí bariéru proti hluku a prachu ze silnic, chrání cesty před sněhovými závějemi
- 🐝 živočiškové žijící ve stromech se podílejí na opylování, rozmnožování rostlin a regulaci rostlinných škůdců

c) podpůrné

- 🐝 zvyšují biodiverzitu, podporují půdotvorné procesy a rozklad organické hmoty
- 🌿 snižují dopady extrémních výkyvů počasí (přivalové srážky), snižují odtok vody z pozemku a vodní erozi, zadržují sněh na polích, snižují rychlost větru a větrnou erozi
- 🌿 poskytují stín pro zvířata na pastvinách

d) kulturně-společenské

- 🌿 vyznačují hranice pozemku, dotvářejí významná místa a cesty
- 🌿 mají pozitivní vliv na zdraví a psychickou kondici, zajišťují duševní potřeby člověka (potřeba hezkého prostředí a potřeba se připojit k historii krajiny a místa)
- 🌿 zvyšují atraktivitu krajiny pro turisty
- 🌿 jsou příležitostí pro ekologickou výchovu a aktivity školáků i místních komunit

Jeseník nad Odrou

Petřvaldík u lávky přes Odru

Bernartice nad Odrou

VRBA BÍLÁ (SALIX ALBA)

Vrba má ráda vlhká místa s vyšší hladinou spodní vody. Proto tak často lemuje potůčky nebo rybníky. V nivách vytváří i působivé solitéry uprostřed luk. Hlavatá vrba je způsob důmyslného hospodaření. Musí se však pravidelně ořezávat.

K čemu jsou hlavaté vrby dobré

1. Jsou přirozeným předělem mezi vodním tokem a zemědělskou půdou.
2. Jsou zdrojem levného palivového dříví.
3. Jsou zdrojem levného materiálu pro ploty, vyplétané stěny a drobné zahradní stavby.
4. Jsou potravou pro včely.
5. Svými kořeny zpevňují břehy a čistí vodu.

Jak o vrby pečovat

1. Ořez na hlavu je vhodný pro vrby, které už kdysi byly ořezávané, anebo pro mladé stromky (do průměru kmene 25 cm), u kterých chcete nově založit „hlavu“.
2. Pílu raději svěřte do rukou odborníkům, zejména u hodně zanedbaných vrb a u vrb, které je nutno ořezávat z žebříku. Řez by měl být co nejčistší a nejplynulejší. Větve nejdřív nařízněte zdola, přibližně do 1/3, aby se nevylomila i s kusem kůry. Dodržujte zásady bezpečnosti práce a používejte ochranné pomůcky.
3. Ořezávejte ve vhodném období, zejména v zimě, ideálně do konce února.
4. Řez můžete za 4–7 let zopakovat.
5. Sázejte nové vrby. Využijte rovnějších kůlů z ořezů o výšce asi 2 m. Výsadbovou jámu musíte ale vykopat hlubší, nejlépe až na hranici spodní vody. Lehce vám zakoření i vrbový proutek.

Hrušeň v nivě Odry

HRUŠNĚ

Rostou na okrajích porostů a v zahradách starých usedlostí. I když tomu možná nebudete věřit, daří se jim i v zaplavovaném území oderské nivy.

K čemu jsou dobré hrušně polničky

1. Zpevňují půdu svými kořeny.
2. Poskytují útočiště hmyzu, ptákům i drobným obratlovcům.
3. Dávají spoustu medu a pylu.

K čemu jsou dobré původní odrůdy hrušně

1. Jako dlouhověké mohutné stromy jsou ozdobou každé meze.
2. Živí včely, poskytují potravu a úkryt ptákům.
3. Kořeny zpevňují půdu, podobně jako dub.
4. Staré odrůdy mají krásná jména: dula, jakubjanka, krmašanka, margetka, medufka, ovesňanka, solnohratka, vavřičanka, žbanek.
5. Jsou využitelné v kuchyni: povidla, hruškový koláč, sušené hrušky, husa na hruškách, mošt, pálenka.
6. V jejich dutinách žije brouk páchník, a to je opravdová vzácnost.

Jak o hrušně pečovat

1. Sazenice odebíráme od místních sadařů a z malých školek v regionu.
2. Sážíme nejlépe na podzim, anebo časně na jaře.
3. Stromek opatříme opěrnými kůly a ochranou proti okusu.
4. Rez hrušňová prakticky znemožňuje pěstování starých odrůd hrušní v zahradách všude tam, kde se zároveň jako okrasné dřeviny používají jalovce.
5. O hrušně se moc starat nemusíme, sazenice stačí zabezpečit proti okusu a podle potřeby zalévat.